

SISÄLLYSLUETTELO

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta pöytäkirja 10.02.2021

1 § Pöytäkirjan kansilehti	1
2 § Pöytäkirja	2
- Kannanotto aikuisten perusopetus	5
- Neuvova Vantaa	6
- Vantaan hyvinvointiohjelman väliarviointi	17

1 §

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 10.2.2021 klo 17.02–19.14
 Paikka Teams / Kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa)

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Sodhi Ranbir, puheenjohtaja	x	Liimatainen Reijo	
Lindell Miia, varapuheenjohtaja	x	Yüzlu Murat	
Ibrahim Aadan	x	Nieminen Miikka	
Salasto Riitta	x	El Issaoui Naima	
Hakulinen Teija	-	Volkova Katja	-
Osmani Harun	-	Jashanica Xhemail	-
Gilbert Olga	x	Silvennoinen-Hiisku Sveta	
Mieskolainen Arto	x	Ahmed Karzan	
Hautakangas Tanja	x	Reijonen Kalle	
Hinkonen Andrei	x	Juvonen Leena	
Karadag Nejdet	x	Shapcott Raakel	
Luttinen Pauli Artturi	x, salissa	Palviainen Sami	
Rannikko Pia	x	D'Amour Banyanga Jean	
Asiantuntijaedustajat		Varaedustaja	
Linderborg Hilka, päällikkö, maahanmuuttajapalvelut/sosiaali- ja terveystoimi	x	Björkman Mia, osastonhoitaja, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto/soster	
Soinio Auli, koulutuspäällikkö, aikuisopisto/kaupunkikulttuuri	x	Karimäki Reeli, kulttuuripäällikkö, kulttuuritoiminta/kaupunkikulttuuri	
Rajala Johanna, aluearkkitehti, asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	-	Laine Ilkka, asemakaavapäällikkö, asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	-
Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiainpäällikkö, kasvupalvelut/kaupunkistrategia ja johto	x		
Sailas Elise, konsultoiva koulupsykologi/ perusopetus/kasvatus ja oppiminen	x	Halme Katjamaria, kehittämisspäällikkö/ varhaiskasvatus/kasvatus ja oppiminen	
Kettunen Simo, asiantuntija, Uudenmaan TE-toimisto	x	Laakkonen Henna, asiantuntija, Uudenmaan TE-toimisto	
Kauppinen Simo, rikoskomisario, Itä-Uudenmaan poliisilaitos	x	Kostiainen Kimmo, rikoskomisario, Itä- Uudenmaan poliisilaitos	
Muut osallistujat			
Anttila Anu, pöytäkirjanpitäjä, yhteiset palvelut/kaupunkikulttuuri			x
Matkaselkä Pirkko, asiantuntija, Neuvova Vantaa -hanke/kasvupalvelut			x
Ovaska Anita, asiantuntija, yhteiset palvelut/kaupunkikulttuuri			x
Pentimikko Ada, erityisasiantuntija, kehittämissyksikkö/sosiaali- ja terveystoimi			x
Sauranen Piia, myönteisen erityiskohtelun ohjelman koordinaattori, yhteiset palvelut/kaupunkikulttuuri			x
Sunimento Kaisa, viestintäkoordinaattori, Neuvova Vantaa -hanke/kasvupalvelut			x
Suonpää Marianna, projektiasiantuntija, liikuntapalvelut/kaupunkikulttuuri			x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja, kaupunkikulttuuri			x

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: avattiin kokous, hyväksyttiin työjärjestys ja valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Olga Gilbert ja Arto Mieskolainen.

2. Hyvinvointiohjelman väliraportointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen ohjelmatyö on koottu kokonaisuudeksi, joka sisältää lasten ja nuorten ja ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat sekä monikulttuurisuussuunnitelman, joka on samalla lakisääteinen kotouttamisohjelma. Osallistuminen hyvinvointiohjelman arviointiin on yksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan tehtävistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan erityisasiantuntija Ada Pentinmikko ja Terveyden edistämishankkeen projektiasiantuntija Marianna Suonpää esittelivät Vantaan hyvinvointiohjelman (2018–2022) väliarvion, joka on tehty kaupungissa vuoden 2020 keväällä. Arvioitavana oli vuoden 2019 tilanne.

Pentinmikon mukaan hyvinvointiohjelma on iso kokonaisuus, ja sen arvioiminen oli suuri ponnistus ja kansallisesti merkittävä teko. Haastetta toi samanaikainen kaupunkiorganisaation uudistuminen, jossa hyvinvoinnin ja terveyden johtaminen sijoitettiin uuteen strategijahtoryhmään eri henkilöiden vastuulle. Käytännössä arviointi toteutettiin siten, että palvelualueet saivat täytettäväksi raportointipohjan, johon raportoitin teot ja päämäärien toteutuminen kolmiportaisella liikennevaloasteikolla: vihreä – kokonaan, keltainen – osittain, punainen – ei tehty vielä mitään. Monikulttuurisuussuunnitelman toteutumaa ei arvioitu, koska strategiateemojen väliille on jäänyt epäselvyys siitä, kuka vastaa raportoinnista. Vastuu monikulttuurisuussuunnitelman valmistelusta oli asukaspalveluissa monikulttuurisuusasiain yksiköllä.

Raportojien mukaan hyvinvointiohjelman jalkauttamisessa on vielä tekemistä kaupunkitasoisesti. Siksi väliarvio viedään mahdollisimman laajasti tiedoksi toimialoille ja vaikuttamistoimielimille. Se pitää myös saada näkymään paremmin tulokorteilla. Raportoitijat nostivat esille joitakin neuvottelukunnan näkökulmasta kiinnostavia tekoja, joissa on huomioitu vieraskielistä väestöä, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvän Sporttia kaikille - ja Sporttikaveri-toiminnan, maahanmuuttajapalveluiden (map) tupakointiin ja alkoholiin liittyvän ohjauksen ja myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan sisältyvän mapin yhteistyön järjestöjen kanssa. Myös ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmasta löytyy tekoja mm. ikääntyvien somalimiesten päihteiden käyttöön liittyen (map).

Vuoden 2020 arviointikysely on jalkautettu alkuvuodesta. Pentinmikko ja Suonpää ovat ottaneet myös monikulttuurisuussuunnitelman väliarvion vastuulleen ja kertoivat tulevansa mielellään raporttoimaan kokonaisuudesta neuvottelukunnalle. He kertoivat, että vaikuttamistoimielimet on tarkoitus ottaa mukaan seuraavan ohjelman valmisteluun, joka käynnistyy myöhemmin tänä vuonna. Toiveena on, että hyvinvointijohtamisen rakenteita ja prosesseja saadaan selkiytettyä uudelle ohjelmakaudelle.

Keskustelu: todettiin, että neuvottelukunta kiinnostaa monikulttuurisuussuunnitelman toteutumisen raportointi. Pohdittiin myös lakisääteisen kotouttamisohjelman mahdollisia toteutustapoja tulevalla kaudella – miten ja minkä ohjelman yhteydessä vaiko itsenäisenä? Hannele Lautiola sanoi, että ohjelma tehdään poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja sisältöön voi tulla aineksia niin kotouttamislain uudistuksesta, sisäisen kansainvälisyyden strategiateemasta, työllisyyden kuntakokeilusta kuin Eurocities Charteristakin. Todettiin, että työskentelyn helpottamiseksi olisi tärkeää selvittää kaupunkitasoisesti hyvinvointijohtamisen sekä raportoinnin vastuut.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

3. Neuvova Vantaa -projekti

Vantaalla on käynnistynyt TEM erityisavustuksella Neuvova Vantaa -projekti, joka on maahanmuuttajien neuvonnan monitoimijainen kehittämisprojekti ja osa valtakunnallista kehittämisverkostoa. Hankeaika on 1.10.2020-31.8.2021, mutta lisäkautta voi hakea kolmeksi vuodeksi. Projektin toiminnoilla tuetaan yhteneväisen maahanmuuttajien neuvonnan saatavuutta sekä ohjauksen sujuvuutta muun muassa koulutus- ja

työllisyyspalveluihin. Erityishuomio on julkisten ja kolmannen sektorin palveluiden yhteistyössä. Asiantuntija Pirkko Matkaselkä ja viestintäkoordinaattori Kaisa Sunimento esittelivät projektin.

Neuvova Vantaa tarjoaa back office -tukipalveluita järjestöille ja kunnan toimijoille, kokoaa verkostot yhteen ja järjestää niille koulutuksia ja kehittää eri kieliryhmille suunnattua viestintää. Hankkeeseen ei voi lähettää asiakkaita, vaan työntekijät suunnittelevat tukea maahanmuuttajille ja työntekijöille. Tuki on tarpeen, sillä erona moniin muihin kaupunkeihin Vantaalla ei ole yhtä fyysistä matalan kynnyksen palvelupistettä maahanmuuttajien neuvonnalle, vaan neuvonta on hajallaan ja toimijoita on lukuisia, kuten järjestöjä. Maahanmuuttajien järjestöillä on paljon osaamista ja tietoa asiakkaiden tarpeista. Tarve koordinointiin on noussut kentältä, ja keskeistä onkin palvelukartan kokoaminen. Verkostomallilla on myös vahvuuksia kuten maantieteellinen, sisällöllinen ja kielellinen kattavuus.

Lähitulevaisuudessa neuvonnan kentälle on tulossa monitoimijaisia matalan kynnyksen palvelupisteitä, kun työllisyyden kuntakokeilu edistyy ja soteuudistuksen myötä perustetaan perhekeskuksia. Työperäinen maahanmuutto ja kansainväliset opiskelijat ovat Vantaalla uudempiä kohderyhmiä, joiden palveluihin pitää kiinnittää enemmän huomiota. Tällä hetkellä koronapandemia lisää monikielisen viestinnän tarvetta.

Viestinnän haasteiksi on huomattu tiedon löytäminen sekä se, että tieto ei tavoita tai sitä ei ymmärretä. Tarvitaan sekä viestintästrategia että käytännön konkreettisina toimina selkosuomea, visuaalista tietoa ja enemmän tietoa omalla äidinkielellä tai muulla ymmärretyllä kielellä. Hankkeen aikana viestintäkanavia kehitetään yhteiskehittämisen avulla ja myös printtimateriaalia tuotetaan.

Keskustelussa nousivat esille mm. yhteiskehittämisen tärkeys, kaupungin käyttämät kielet ja viestintäkanavat, kuntavaaleista tiedottaminen sekä kaupungin sisäinen yhteistyö viestinnässä. Puhuttiin myös olemassa olevien palveluiden ja alustojen kuten pääkaupunkiseudun palvelukartan, Tienoo.fi -palvelun, InfoFinlandin ja kotouttaminen.fi -portaalin hyödyntämisestä.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

4. Vaikuttamistoimielinten raportointi kaupunginhallituksen iltakoulussa

Vaikuttamistoimielimet raportoivat toiminnastaan kaupunginhallituksen iltakoulussa joka toinen vuosi. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan jäsen Arto Mieskolainen ja neuvottelukunnan sihteerin Anu Anttila olivat raportoimassa neuvottelukunnasta 8.2. ja toivat sieltä terveiset.

He totesivat, että vaikuttamistoimielimille varattu aika iltakoulussa oli lyhyt, alle 15 minuuttia per toimielin, joten raportti, joka sisälsi neuvottelukunnan toimeksiannon, kokoonpanon, pidetyt kokoukset ja toiminnan sekä kehittämistoiveet, esitettiin hyvin tiiviissä muodossa. Kaikilla vaikuttamistoimielimillä, joita mukana olivat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto sekä svenska kommittén, oli myös yhteisiä kehittämistoiveita, jotka ne veivät tiedoksi kaupunginhallitukselle. Yhteisenä tavoitteena on toiminnan vaikuttavuuden lisääminen, aloitteiden ja kannanottojen prosessin selkeyttäminen, viestinnän ja kohderyhmien edustuksellisuuden parantaminen sekä parempi mukaan pääsy strategiatyöhön. Valitettavasti keskustelua ei kiireaikataulun vuoksi ehditty käydä, vaan asiat jätettiin ns. hautumaan.

Keskustelussa nousi esille mm., että puolueisiin pitää viedä aktiivisesti viestiä neuvottelukunnan kokouksista, sen roolia tulee kirkastaa ja toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä lisätä.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

5. Kannanotto aikuisten perusopetuksen laajentamisesta

Aikuisten perusopetuksen laajentamisesta alettiin keskustella neuvottelukunnassa jo yli vuosi sitten. Aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksen päällikkö Auli Soinio on tehnyt asiasta laajan selvitystyön ja laatinut pohjan

kannanotoksi. Neuvottelukunta keskusteli kannanotosta, hyväksyi sen ja päätti kannanoton viemisestä tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle. Siitä päätettiin myös tehdä tiedote kaupungin verkkosivulle.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

6. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintakertomus 2019–2020

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan sihteeri esitteli lyhyesti toimintakertomuksen. Sovittiin, että neuvottelukunnan jäsenet tutustuvat siihen tarkemmin itsenäisesti, ja se hyväksytään seuraavassa kokouksessa.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

7. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasääntö

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminta on perustunut kaupunginhallituksen nimeämispäätökseen. Vuoden 2020 alussa voimaan astui voimaan uusi hallintosääntö (2 luku 2 §), joka edellyttää toimintasäännön laatimista monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalle. Toimintasäännössä kuvataan mm. toimielimen tarkoitus, kokoonpano ja tehtävät. Sihteeri alusti asiasta.

Neuvottelukunta keskusteli ja päätti siirtää asian seuraavaan kokoukseen, jossa sitä käsitellään laajemmin. Tarkoitus on pohtia yhdessä neuvottelukuntatyöskentelyn perusteita ja toimintatapoja vaikuttavuuden, osallisuuden, edustavuuden ja tavoitettavuuden näkökulmasta ja laatia toimintasäännöstä luonnos, joka viedään ehdotuksena kaupunginhallitukselle.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

8. Työskentelytavoista sopiminen

Joulukuun kokouksessa tehtiin ehdotuksia neuvottelukunnan toiminnan kehittämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi (esim. politiikkasuositusten laatiminen) ja ehdotettiin teemoja vuodelle 2021. Neuvottelukunta keskusteli ja totesi, että asian käsittely vaatii paljon aikaa ja sopii siksi temaattisesti seuraavaan kokoukseen. Arto Mieskolainen lupasi fasilitoida työskentelyä.

Päätös: päätettiin käsitellä teemoja ja työskentelytapoja seuraavassa kokouksessa ja merkittiin tiedoksi.

9. Tiedoksi merkittävät asiat

Vuonna 2021 on kulunut 20 vuotta monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan asettamisesta (kh 8.1.2001 § 50). Neuvottelukunta esitti toiveen juhlistaa merkkipaalua eri tavoin. Ehdotettiin mm. ulostuloa rasismin vastaisella viikolla sekä kesäkuussa pidettävää juhlatilaisuutta. Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa suunnitellaan tarkemmin, minkälaisiin toimiin ryhdytään. Ehdotuksia ulostulojen teemoiksi: terveisiä tulevalle valtuustolle, monikulttuurisuus vahvuutena, Vantaa tiennäyttäjänä.

10. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.14. Seuraava tapaaminen pidetään 24.3. klo 17.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

Kannanotto: Aikuisten perusopetuksen laajentaminen Vantaalla

Vantaan aikuisopisto järjestää aikuisten perusopetusta 17–29-vuotiaille vantaalaisille. Toiminta on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille henkilöille, joilla ei ole suomalaista perusopetusta vastaavaa koulutusta tai perusopetuksen päättötodistusta. Aikuisten perusopetuksessa voi suorittaa koko perusopetuksen oppimäärän, ja se toimii siten väylänä toisen asteen koulutukseen ja työelämään.

Opiskelijapaikkoja on nykyisin noin 100, mutta tämä ei riitä kohderyhmän tarpeisiin, vaan moni nuori jää ilman opiskelupaikkaa. Tilanne on ollut kriittinen jo vuosia. Hakijamäärän perusteella toimintaa tulisikin syksystä 2021 alkaen laajentaa asteittain niin, että opiskelijapaikkoja olisi tulevaisuudessa kaksinkertainen määrä eli noin 200. Tämä edellyttäisi uusien ryhmien perustamista, opettajien palkkaamista sekä ennen kaikkea uusien toimitilojen löytämistä aikuisten perusopetukselle. Nykyisissä tiloissa Vantaan aikuisopistossa ei ole riittävästi luokkahuoneita eikä esimerkiksi opiskeluruokailua pystytä järjestämään.

Opetuksen järjestäjä saa 100 %:n valtionosuuden aikuisten perusopetusta varten. Myönnetyn valtionosuuden määrä on vuosittain huomattavasti suurempi kuin aikuisten perusopetuksen budjetti. Näin ollen toiminnan laajentaminen olisi mahdollista valtionosuusrahoituksen turvin.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta toteaa, että tarve aikuisten perusopetuksen opiskelijapaikkojen lisäämiseen on akuutti. Niinpä toimenpiteisiin tulee ryhtyä ripeästi, jotta varmistetaan vantaalaisten nuorten opiskelumahdollisuus jo syksyllä 2021 uusissa, ajanmukaisissa tiloissa.

NEUVOVA VANTAA

Maahanmuuttajien neuvonnan monitoimijainen kehittämishanke (TEM 2020-21)

Jenni Tahvanainen
projektipäällikkö,
Kaisa Sunimento,
viestintäkoordinaattori
27.1.2021

Neuvova Vantaa – hanke pähkinänkuoressa

TEM erityisrahoitus kunnille ja kuntayhtymille maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden käynnistämiseen ja kehittämiseen. (80%)

Myönnetty yhteensä 21 kunnalle ja kuntayhtymälle. Vantaa osa valtakunnallista kehittämisverkostoa. Vantaalla painopisteenä yhteistyöverkoston kehittäminen.

Ajalle 1.10.2020 – 31.8.2021. Lisäkautta haetaan maaliskuussa 2021.

Kuusi henkilötyövuotta

- ✓ Projektipäällikkö ja viisi asiantuntijaa (back office-asiantuntija x 2, viestintäkoordinaattori, koulutusvastaava ja IHH-asiantuntija)
- ✓ Hankkeen omistaja monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola

Projektin toiminnoilla tuetaan yhteneväisen maahanmuuttajien neuvonnan saatavuutta sekä ohjauksen sujuvuutta muun muassa työllisyys- ja koulutuspalveluihin.

Erityishuomio julkisten ja kolmannen sektorin palveluiden yhteistyössä.

NEUVOVA VANTAA on maahanmuuttajien neuvonnan koordinoitu tukikeskus

1

BACK OFFICE - TUKIPALVELUITA

Neuvontaa antavien tahojen tukipalvelu; tuki sekä järjestöille että kunnan toimijoille ja viranomaisille. **02/2021**

Selkeän palvelukartan kokoaminen; palvelupolkujen sujuvoittaminen.

Palveluasiantuntija Vantaan edustajana pääkaupunkiseudun IHH-palveluun. **01/2021**

2

VERKOSTOJA & KOULUTUKSIA

Neuvontaa antavien tahojen yhteen kokoaminen; palvelujen yhteiskehittäminen tarpeiden pohjalta; asiantuntijuuden- ja tiedonvaihto. **02/2021**

Neuvojien ammatillisen osaamisen tukeminen koulutusten ja infotilaisuuksien kautta. **02/2021**

3

TIETOA & VIESTINTÄÄ

Kartoitetaan maahanmuuttajien neuvontapalveluiden tarpeita, katvealueita ja saatavuutta ohjaamaan kehitystyötä. **02/2021**

Eri kieliryhmien tavoittaminen kaupungin viestinnän eri kanavissa, erityiskysymyksenä luku- ja kirjoitustaidottomat asukkaat.

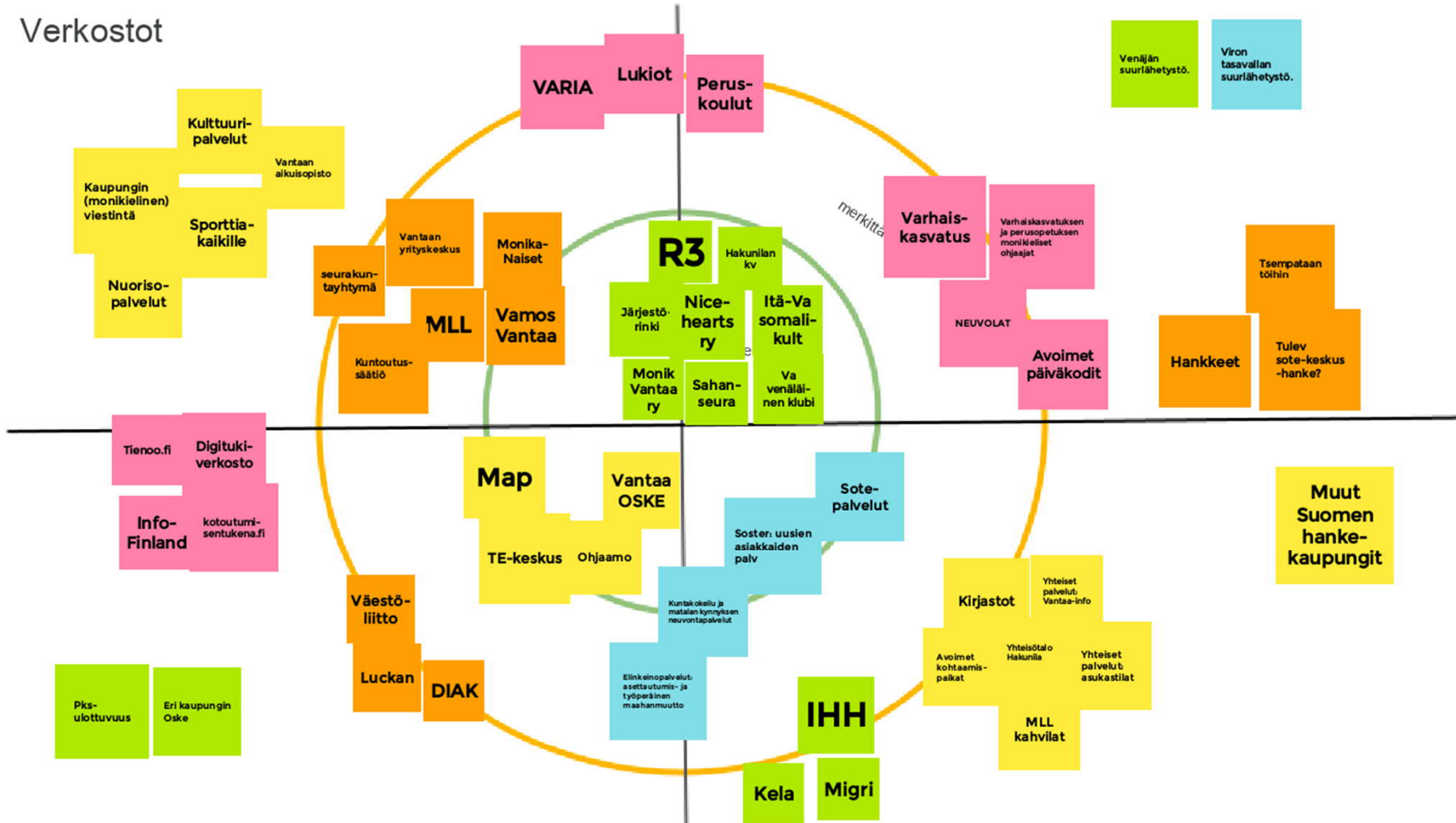
VANTAA on Suomen monikulttuurisin kaupunki...

- ✓ Vieraskielisten osuus yli 20 % (50 000 asukasta).
- ✓ Hallintolaki ja laki kotoutumisesta velvoittavat viranomaisia järjestämään ohjausta ja neuvontaa.
- ✓ Neuvontaa ja ohjausta annetaan monessa eri paikassa:
 - Vantaa-infot
 - Vantaan osaamiskeskus
 - Ohjaamo
 - Viranomaisten antama neuvonta omilla toimialueillaan
 - Maahanmuuttajapalvelut (vastaanottovaiheessa olevat)
 - Asukastilat
 - Järjestöjen antama neuvonta ja ohjaus
 - International House Helsinki-palvelu
 - InfoFinland-verkkopalvelu

Mihin vieraskielisten matalan kynnyksen neuvonta kiinnittyy?

Verkostot

Järjestökumppanit Vantaalla

Neuvova Vantaa

Asiakasmääriä vuonna 2020:

Tsempataan! -hanke:

- 4 järjestökumppania
- 2 793 asiointia, joista 631 eri asiakasta

Vantaan järjestörinki, maahanmuuttaja-neuvonta:

- 8 260 asiointia
- neuvontapisteet Simonkylä, Koivukylä, Myyrmäki, viikottain Tikkurilan Ohjaamo ja Verso

TÄHÄN ASTI OPITTUA:

a

Järjestöissä paljon osaamista ja tietoa asiakkaiden tarpeista. Tavoitetaan paljon asiakkaita. Kentältä nousee tarve koordinoinnille, tiedon keruulle ja välittämiselle, ohjaajien osaamisen kehittämiseksi, eri toimijoiden välisen tunnettuuden ja luottamuksen lisäämiselle sekä roolien ja rajojen määrittelylle.

b

Monissa muissa isoissa kaupungeissa maahanmuuttajille on erillispalveluna järjestetty monikielinen matalan kynnyksen palvelupiste.

Vantaalla vahvuutena verkostomallin kautta saavutettava kattavuus niin maantieteellisesti, kielellisesti kuin sisällöllisesti.

c

Menossa olevat ja tulevaisuuden muutokset: monitoimijaiset matalan kynnyksen palvelupisteet esim. työllisyyden kuntakokeilun sekä hyvinvointi- ja perhekeskusten yhteydessä, "uudet" neuvonnan kohderyhmät työperäinen maahanmuutto ja kv-opiskelijat, järjestöjen STEA-rahoituksen epävarmuus, koronapandemia korostanut monikielisen viestinnän tärkeyttä.

Viestinnälliset haasteet

- ◆ Tiedon äärelle ei löydetä
 - Kaupungin kanavia seurataan heikosti
 - Tiedon löytäminen esimerkiksi vantaa.fi -sivulta koetaan haasteellisena

- ◆ Tieto ei löydä ihmisten luokse

Tietoa kaupungin asioista saadaan selvästi eniten tuttavilta ja ystäviltä

 - Riski väärinymmärretyn ja vajavaisen tiedon saamisessa

- ◆ Tietoa ei ymmärretä

Monikielisyys ja selkosuomenkielisyys keskeisinä kehittämiskohteina

Tavoite

Mahdollistaa se, että kaupunkilainen saisi tietoa Vantaan palveluista ja asioista omalla äidinkielellään tai muulla hyvin osaamallaan kielellä.

- Nopeampi eteneminen palvelujen piiriin.
- Kotoutuminen helpottuu.
- Kuulumisen kokemus voimistuu.

Viestinnälliset kehittämiskohteet

1. Panostaa siihen, että ajantasaista tietoa on saatavilla vieraskielisille ymmärrettävässä muodossa kaupungin kanavissa.
2. Tehdä työtä sen eteen, että kaupungin viestinvälityskanavat saisivat enemmän vieraskielisiä seuraajia.
3. Vahvistaa kaupungin viestien jalkautumista ja tehdä työtä sen eteen, että kaupungin viestit tavoittaisivat kohderyhmät paremmin.

VANTAAN HYVINVOINTIOHJELMAN VÄLIARVIOINTI

Ada Pentinmikko & Marianna Suonpää

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 10.2.2021

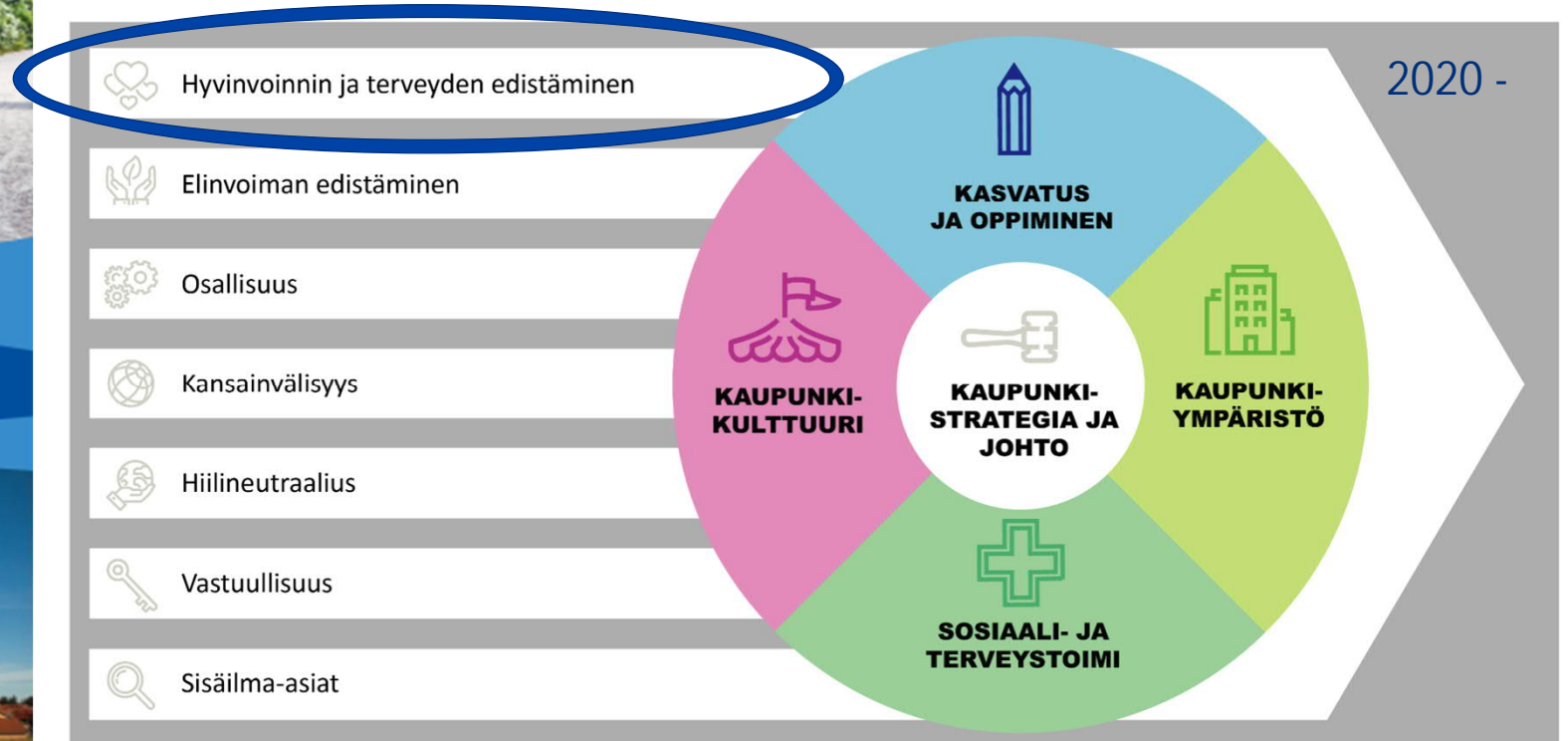

OHJELMAKAUDEN HAASTEET

VANTAAN KAUPUNGIN HYVINVOINTIOHJELMA 2018-2022:

- ✓ Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (41 tekoa)
- ✓ Ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelma (18 tekoa)
- ✓ Monikulttuurisuussuunnitelma (15 tekoa)

OHJELMAN TOTEUTUS, SEURANTA, ARVIOINTI

- ✓ Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiajohtoryhmä varmistaa, että ohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja suunnitelmaa laadittaessa
- ✓ Hyvinvointiohjelman ja –suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa
- ✓ Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä
- ✓ Toteutumista seurataan vuosittain ja raportoidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiajohtoryhmälle sekä vaikuttamistoimielimille

- ✓ Väliarviointi keväällä 2020

- ✓ Loppuarviointi keväällä 2022

HYVINVOINTIOHJELMAN VÄLIARVIOINTI

Kevät 2020

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2019

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät (10 tekoa)	1 teko	7 tekoa	2 tekoa
Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät (5 tekoa)	4 tekoa		1 teko
Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät (5 tekoa)	4 tekoa		1 teko
Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät (21 tekoa)	1	14 tekoa	6 tekoa

Toteutunut

Toteutunut osittain

Ei toteutunut/alkuvaiheessa

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI-SUUNNITELMA

täysin toteutunut: 2 tekoa

osittain toteutunut: 29 tekoa

toteuttamista vaille olevat: 10 tekoa

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA: Tekojen toteutuminen vuonna 2019		
Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät		Teon toteuma*
1.	Tehdään liikunta helpoksi.	2
2.	Lisätään liikunnallista toimintaa lasten ja nuorten arjessa.	2
3.	Vakiinnutetaan Leikkien liikkumaan - ja Liikkuva koulu -toimintamallit sekä laajennetaan toiminta toiselle asteelle mahdollisuuksien mukaan.	1
4.	Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	3
5.	Vakiinnutetaan Sporttia kaikille -toiminta.	3
6.	Tiivistetään lasten ja nuorten fyysiseen aktiivisuuteen kannustavien toimijoiden yhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota.	2
7.	Tehostetaan viestintää ja liikuntamahdollisuuksien markkinointia monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen.	2
8.	Kannustetaan seuroja toteuttamaan matalan kynnyksen liikuntaa.	2
9.	Tunnistetaan vähän liikkuvat nuoret ja lapset sekä heidän liikkumistaan rajoittavat tekijät. Huomioidaan myös erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret.	2
10.	Kannustetaan ja innostetaan kohdennetusti vähän liikkuvia lapsia, nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan.	2

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät		
11.	Kehitetään puheeksi ottoa ja motivoivaa haastattelua kaikessa toiminnassa.	2
12.	Tunnistetaan ja puututaan nikotiinituotteiden ja päihteiden kokeilu- ja riskikäyttöön.	2
13.	Järjestetään tupakoinnin lopettamista tukevia ryhmiä.	3
14.	Kehitetään uusia toimintamalleja lasten ja nuorten nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisyyn yhteistyössä lasten, nuorten, perheiden ja kumppaneiden kanssa.	2
15.	Kohdennetaan toimintaa: raskaana olevat ja heidän puolisonsa sekä neuvolaikäisten lasten vanhemmat, ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat.	2
Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
16.	Kehitetään alueellista hyvinvointitietopohjaa.	2
17.	Kohdennetaan resursseja ja toimintaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävään työhön saatavilla olevan aluetiedon mukaisesti.	2
18.	Vahvistetaan lapsiperheköyhyyden tunnistamista ja tuen tarjoamista kaikessa toiminnassa.	2
19.	Varmistetaan lasten ja nuorten osallistuminen asuinalueiden suunnitteluun.	2
20.	Tehdään erillinen turvallisuuden toimenpidesuunnitelma, johon kirjataan alueellisen turvallisuustyön teot.	3

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Päämäärä: Aukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
21.	Kartoitetaan harrastamattomuuden syitä.	3
22.	Tarjotaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastusmahdollisuus, erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla ei ole mieluista harrastusta.	2
23.	Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet harrastustoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	2
24.	Kehitetään yhteistoiminnallisesti maksuttomia ja edullisia, kaikille avoimia harrastuksia (esim. Koulujen kerhotoiminta).	2
25.	Kootaan tiedot harrastusmahdollisuuksista helposti saavutettavaan muotoon.	2
26.	Tuetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoista yhteistä toimintaa	2
27.	Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska-rum-toimintaa kehittämällä.	3
28.	Hyödynnetään järjestöjen ja seurakuntien osaamista ja tehostetaan yhteistä työtä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.	2
29.	Lisätään vertaisfoorumeita ja -ryhmiä yhteistyössä lasten, nuorten ja lapsiperheiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Panostetaan ryhmistä tiedottamiseen.	2
30.	Vahvistetaan sosiaalisia ja tunnetaitoja.	2
31.	Vahvistetaan kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen malleja kaikessa toiminnassa.	2
32.	Lapset ja nuoret osallistuvat ja toimivat asiantuntijoina toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	2
33.	Päivitetään lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma	1

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

34.	Varmistetaan, että nuori saa tarvitsemansa avun tilanteessa, jossa hänellä ei ole opiskelu- tai työpaikkaa.	2
35.	Vahvistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaista tukea ja kohdennetaan tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin.	2
36.	Vahvistetaan yhteistyörakenteita ja yhteistä työtä kunnan sisällä ja kumppaneiden kanssa.	2
37.	Otetaan mukaan lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan/ huoltajiaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.	2
38.	Lisätään lasten ja nuorten näkökulman huomioimista vaikutusten ennakoarviointeja tehtäessä.	3
39.	Muodostetaan selkeä palvelukokonaisuus vanhemmuuden ja parisuhteen sekä ero-perheiden tukemiseen.	3
40.	Varmistetaan lastenhoito maahanmuuttaja -kotivanhempien suomen kielen opetuksen aikana.	3
41.	Kehitetään arjen tukipalveluita.	3

* 1= toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN 2019

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät (2 tekoa)	2 tekoa		
Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät (2 tekoa)	1 teko	1 teko	
Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät (2 tekoa)	1 teko	1 teko	
Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät (12 tekoa)	11 tekoa		1 teko

Toteutunut

Toteutunut osittain

Ei toteutunut/alkuvaiheessa

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI- SUUNNITELMA

täysin toteutunut: 0 tekoa
osittain toteutunut: 15 tekoa
toteuttamista vaille olevat: 3 tekoa

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMA: Tekojen toteutuminen vuonna 2019		
Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät		Teon toteuma*
1.	Mahdollistetaan ikäihmisten parempi ja turvallinen liikkuminen kodissa ja kodin ulkopuolella toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi.	2
2.	Ikäihmisille tarjotaan erilaisia ulkoilu-, liikunta- ja kuntoutuspalveluja päiväaikaan.	2
Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät		
3.	Ikäihmisten tupakointiin ja alkoholin käyttöön kiinnitetään huomiota ja tarjotaan tukea tupakoinnin ja/ tai alkoholin käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.	2
4.	Asiakaskontakteissa huomioidaan tupakointi ja alkoholin käyttö, ja lisätään menetelmiä, joilla ikäihminen arvioi omaa tupakointiaan ja/tai alkoholin käyttöönsä.	3
Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
5.	Palvelujen kohdentamisessa tarkastellaan ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarvetta, ja palveluja kohdennetaan niille alueille, joissa asuu paljon palvelun kohderyhmän asiakkaita.	3
6.	Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten ja vammaisten erityistarpeet, mm. esteetön ja turvallinen ympäristö.	2

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Päämäärä: Aukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
7.	Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa järjestetään yhteistyössä.	2
8.	Osana ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa kaupunki tekee selvityksen kotonan yksin asuvien ikäihmisten kokemasta yksinäisyydestä ja millä keinoin sitä voidaan lieventää	2
9.	Mahdollistetaan ikäihmisten osallistuminen yhteisölliseen toimintaan.	2
10.	Järjestetään ikäihmisille erilaisia tapahtumia ja kohtaamispaikkoja sekä huomioidaan heidän tarpeensa kaupunginosatapahtumien järjestämisessä.	2
11.	Tilaisuuksien järjestämisessä hyödynnetään ikäihmisille tuttuja kohtaamispaikkoja ja ikäihmisten tarpeet huomioidaan tapahtumien tiedottamisessa.	2
12.	Ikäihmisten osallistumismahdollisuuksien lisäämisessä käytetään erilaisia työmenetelmiä ja tiedotuskanavia.	2
13.	Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska rum -toimintaa kehittämällä.	3
14.	Lisätään mahdollisuuksia ilmoittaa huolesta ja lisätään asiakastyötä tekevien viranomaisten yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä lisääviä työtapoja.	2
15.	Ikäihmisiä (esim. vammaiset ikääntyneet, sotaveteraanit, etniset ryhmät) lähestytään heidän omien yhteisöjensä kautta ja lisätään tiedottamista esim. omaishoidon tuesta, asumistuesta ja toimeentulotuesta.	2
16.	Tiedottamisessa ja palvelujen käytössä huomioidaan digitalisaation haasteet.	2
17.	Lisätään työmenetelmiä esim. etsivään vanhustyöhön.	2
18.	Vanhus- ja vammaisneuvostot ja erilaiset seniorijärjestöt ovat mukana palvelujen kehittämässä.	2

* 1= toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA?

- ✓ Suunnitelman väliarviointi jalkautettu toimialoille alkuvuodesta 2021

HYVINVOINTIOHJELMAN JATKO

- 1) Hyvinvointiohjelman väliarvio (pl. monikulttuurisuussuunnitelma) on viety tiedoksi kaikille toimialoille
- 2) Toimialoille valmisteltiin materiaali, josta näkyi Hyvinvointisuunnitelmien tekojen näkyvyys toimi- ja palvelualueiden tuloskorteissa
- 3) Hyvinvointiohjelman väliarvio viedään tiedoksi istuvalle valtuustolle osana laajaa hyvinvointikertomusta (sen liitteenä)
- 4) Ohjelman väliarvio viedään tiedoksi vanhus- ja vammaisneuvostoille, nuorisovaltuustolle sekä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalle
- 5) Hyvinvointiohjelman toteuma 2020 arvioidaan uudelleen 2021 alkuvuodesta (ml. monikulttuurisuussuunnitelma)
- 6) Seuraavan hyvinvointiohjelmatyön valmistelu käynnistyy vuoden 2021 aikana
- 7) Hyvinvointijohtamista kehitetään Vantaalla